

„מי שרד = החוץ אשם“

משרד החוץ לא הבין דבר, ואינו מבין דבר גם היום. הוא חושב שאפשר להתגבר על אינטרסים בסיסיים במלך צות בצרפתית האוקספורדית של השר אבן. מכונת המלל באה במקום הניחות המדיני הקר, חסר-הסנטימנטים, שצריך להנחות כל משרד החוץ הראוי לשמו. בסופו של דבר הגענו למצב שגם פריס וגם אלג'יר פוגעות בנו במידה שווה, ששונאים אותנו בצרפת גם הימין וגם השמאל, שיש שיתוף-פעולה בין צרפת ומצרים במלך חמה נגדנו, והונשק זורם ללוב ויזרום לעיראק, בעוד ה"מיראזים" שלנו נרקבים במחסנים.

ככל מדינה אחרת היה נערך טיהור ראדיי קאלי בשירות החוץ, אחרי מפולת כזאת. אבל לא אצלנו. אצלנו פורחת תהילתם של ראשי משרד החוץ ככל שהם מכניסים את המדינה לבויק, ככל שהם מספקים חומרי-גלם לאורגנייה של מאזוכים ברוח „העולם כולו נגדנו, אבל לנו לא איכפת...“

פרשות בן-נתן ופאנאגוליס

יש שיטה בשגוען הזה. מה שעשה שמעון פרס בצרפת, עשה יידי אשר בן-נתן בגרמניה. גם הוא, ברוב חוכמתו המושלמת, הצליח לקומם נגדנו את הנוער ואת כוחות המחר, לקשור אותנו לגנרלים ולאלוהי-הריאקציה השוקעת, לזרוע את הזרע הראשון של זרות בין מדינתנו המתקדמת ובין הכוחות המתקדמים שם, מסוגם של ברנדט והיינמן, שהגיעו עתה לשלטון. גם שם בנה משרד החוץ את מדיניותו על ההנחה שהנאצים-לשעבר, כמו קוינגר ושטראוס, מסמנים את העתיד.

לשיא הגאונות הגיע משרד החוץ כשיעץ לראשיה-משלה לשלוח את השר המפורסם לנשיא ניקסון, להנחית סמירת-לחי לאמריקה של מחר ולמיליוני היהודים שבה, תוך קשירת גורלה ביסודות השוקעים שהגיעו לעברי פי פחת.

ואזכיר רק בריפוף את יתן, את הפרשה המחרדה של הסגרת הקצין פאנאגוליס לידי תליוניו. עוררתי את העניין בכנסת. שידורי ישראל הזמינו את סגן שר הפנים להסביר את הפרשה. אך ברגע האחרון ביטל סגן-השר את הסכמתו להופיע ולהסביר — כנראה על-פי עצת מישהו שאינו מחוץ למשרד החוץ.

עשינו טובה נוראה לשליטי יוון, ועכשיו מאמנת יוון את טייסי לוב ומכונאיה!

חוץ מאשר ענייני החוץ!

כבוד היושבראש, בהרימו את קולנו נגד הציניות של ממשלת צרפת, לא נזנח את תפקידנו הראשוני לתבוע שינוי מוחלט של עצם תפיסת-הסידור שבמדיניות-החוץ הישראלית, ושל הצחת הבכיר של משרד החוץ.

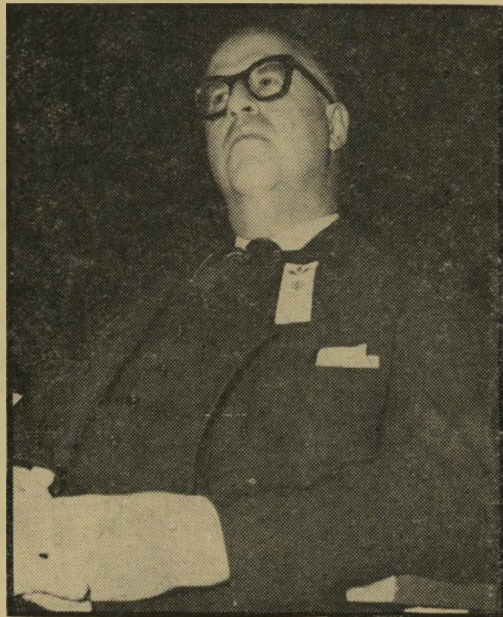
משרד החוץ הזה מסוגל לספל בכל דבר, חוץ מאשר בענייני החוץ. **אני מציע לשנות בעוד מועד את המדיניות ואת בעליה, לפני שנאבד את כת-כריתנו הגדולה, ארצות-הברית, ותתגשם הסיפמה „העולם כולו נגדנו!“**

לחור-המעגול של שיקוליהם הצרים. **מוכן שקיבלנו נשק, וברור שהנשק היה חשוב. אולם שידמנו כשבילנו מחר עציים. במי חיר נשק זה שרפנו את הגשרים שללוב, והי פכנו קורבן למולך המלחמה המתמדת, שישום כמות של נשק לא תשכיע את רעבות.**

הזהרנו שימכרו אותנו

אנו, אנשי העולם הזה, איננו מדברים כחכמים לאחר מעשה. התרענו אנו, והמשכנו להתרועע מדי שבוע בשבוע, בפני המישהג ההיסטורי של השתלבות באינטרסים של הקולוניאליים הצרפתי.

הזהרנו ואמרנו שצרפת תאבד את אלג'יריה, את מארוקו ואת תוניס, בניגוד לבטוואותיהם של האדונים פרס ושות'.

אבא אבן

על „הסנטימנטים העמוקים המקשרים בינינו ובין צרפת, שהם מעבר לאינטרסים פוליטיים.“

הזהרנו ואמרנו שכיום שבו תיסוג צרפת מאפריקה הצפונית, יכריח אותה האינטרס הצרפתי הגם למכור אותנו, כדי להציל את ענייניה בעולם הערבי.

אנשי משרד החוץ התעלמו מאזהרות אלה. התנחמתם בעליית דה-גול. לאחר מכן התנחמתם בנפילת דה-גול. אחר כך התנחמתם בעליית פומפידו. ככל הזדמנות מילא דובר משרד החוץ את פיו ואת העיתונים בהבטחות ורודות, שהנהיגה זל המיפנה הגדול לטובת ישראל.

להלן נאומו של ח"כ אורי אבנרי להנמקת הצעתו לסדר-היום לדון באספקת נשק צרפתי ללוב ולעיראק.

כבוד היו"ר, כנס נכבדה, מובן מאליו שאנחנו מגנים את המישחק הציני של ממשלת צרפת המקיימת אמברו על מישלוחי-נשק לישראל, בעוד היא מספקת נשק ללוב, ומתעדת לספק נשק לעיראק. מובן מאליו שנישק זה מיועד בסופו של דבר, בצורה זו או אחרת, למלחמה בישראל.

מובן מאליו שצרפת עושה זאת מתוך חישוב קר של אינטרסים כלכליים ופוליטיים, כדי לשים את ידה על אוצרות הנפט בעולם הערבי, ולחזור לתפוס את המעמד המסורתי שלה במזרח-התיכון.

מובן מאליו שהדבר מטיל על כולנו חובה כפולה ומכריזת על פתל לדאוג לחימושו של צה"ל, כדי שיוכל להתמודד גם מבחינת ציודו בכל צירוף של אירועים, כל עוד נתונים אנחנו במלחמה.

לעולם לא נהיה ביאפרה שנייה!

פשיטת-רגל טוטאלית

אולם כבוד היושבראש, דיון זה אינו מתנהל באספה הלאומית הצרפתית. הוא מתנהל בכנסת של מדינת-ישראל. ממשלת צרפת אחראית כלפי בוחריה שלה, והיא מכל-כלת את ענייניה לפי האינטרסים של צרפת, כפי שהיא מבינה אותם. מסופקני אם אנחנו, נבחרי ישראל, מוסמכים להחליט מה טוב ומה רע לצרפת. חוששני שאין זה גם תפקידו של שר החוץ הישראלי.

משרד החוץ הישראלי הוא האחראי לשמירת האינטרסים של ישראל, ותפקידו לבחון אם אומנם מילא את תפקידו. **פרשת צרפת, אולי יותר מכל פרשה אחרת, היא ההוכחה הניצחת לפשיטת-הרגל הטוטאלית של משרד החוץ, של מדיניותו, של שריו טותיו, של כל מערכת האשריות, ההונאה הי עצמית, חוסר התיכונן והמחשבה המאפיינת משרד זה מיום לידתו.**

מרדכי סורקיס (המערך): נדמה לי שהדיון היום הוא על צרפת, ולא על ישראל!
אורי אבנרי: אני נבחרתי לכנסת של ישראל, ולא לכנסת של צרפת!

ההכרעה ההיסטורית הרת-האסון

בסוף שנת 1954 הועמדה מדינת-ישראל בפני ברירה היסטורית: למצות את האפשרויות שהסתמנו אז, למרות העסק הביש, להגיע למערכת יחסים-שלום עם המהפכה ה"מצרית" הצעירה והתנועה הלאומית הערבית בכללה, ובין השתלבות במלחמת-הייאוש של האימפריאליזם הצרפתי הי גרע, שניסה להחזיק בשארית כוחותיו בעמדותיו הקולוניאליות בצפון-אפריקה.

היתה זו הכרעה היסטורית בין אתמול ל"מחר; בין הליכה בתלם השיגרה, המוביל ל"מבוי סתום, לבין נסיון נועז לפרוץ דרך חדשה לשלום; בין הפחד של אנשים קטנים, שרצו לחטוף הזדמנות, ובין החזון והאומץ של מרדי נאים הרואים את הנוזר.

במצב גורלי זה התפרס משרד החוץ מאחריותו, ופינה את הדרך לאנשי-הרכש, שראו את כל בעיות המדינה כמבעד

האם האשה נחותה?

גלגות בתפיסתי המוגבלת, הוא זה: אם יתנו לאשה את הזכות על מחצית הרכוש הנוצר תוך כדי חיי הנישואין — הרי האשה הנורמלית תיקח את הכסף, תפרק את הנישואין, תשכח את הבעל, את הילדים, ותצא עם העושר הגדול לחיים חדשים.

איה בוז תהומי לאשה, מצד כל דוברי הדת ששמעתי את דבריהם בוויכוח הזה! אין לי מנוס מלהגיד שהבז הזה סבוע במהות התפיסה של הדת הזאת, דת שנולדה בתקופה הפטריארכלית, ושחסידיה עד היום הזה עדיין חיים בתקופה הזאת.

לא חשוב אם זו דת ישנה או חדשה — היא פסולה באשר היא פטריארכלית, ואיננה מכירה באשה כחלק של החברה של ימינו. היא עדיין מתייחסת לאשה כאל רכוש, כאל יצור נחות, כמשהו השייך למשק-הבית. כמו כל שאר הדברים השייכים למשק-הבית.

טובה סנהדראי (2:19): מה שאתה אומר ברגע זה אינו במציאות, אינו קיים. **אורי אבנרי:** איננו מנתח עכשיו, חלילה, את הדת היהודית, איננו מוסמך

„חוק יחסי הממון בין בני הזוג“ קובע הלכה חשובה: שהרכוש הנוצר במשפחה בשעת הנישואין (להבדיל מי נדוניה, ירושה וכו') שייך לשני בני-הזוג שווה בשווה.

לפני שבועיים נאם על כך שלום כהן, חייב את החוק והגיש שורת של ס"ת תינוקות ענייניות, שהוכנו בקפדנות על ידי אמנון זכרוני. בהתחדש הוויכוח השבוע, הסתערו דוברי הדת על החוק. השתמשת בעובדה שאנחנו עכשיו סיעה של שניים, ונטלתי את רשותי הדיבור במיוחד כדי לסתור את דברי הדובר הדתי העיקרי, ח"כ הרב נריה: **אורי אבנרי:** ... אני מקנא בחבר-

הכנסת נריה, וגם מקנא נחלק מן החינוך שהוא קיבל. הוא נתן לנו דוגמה מאלפת ביותר של פילפול תלמודי, המסוגל להפוך שחור ללבן, יום ללילה, לילה ליום, וכל זה בצורה מכריחה, משכנעת, בעברית רהר-טה הנעימה לאוזן.

הנימוק החייתי בדבריהם של חברי-הכנסת הרב נריה, וחברי-הכנסת נסים, שיכולתי

בחיי המשפחה, פוגע בטוהר המשפחה, גורם לגיטין, גורם לפילוג, באשר הפיתוי הנורא הזה שיתנתן לאשה, שנותנים לה מחצית הרכוש, הוא כזה שאשה לא תוכל לעמוד בו, היא לא תוכל לעמוד בפיתוי הזה, היא מוכרחה לפרק את הנישואין כדי לשים את ידה על חצי הרכוש.

אני פוסל נימוק זה מעיקרו באשר בעצם הנימוק הזה טבועה השקפה ביולוגית או ביולוגיסטית, שהאשה היא יצור נחות; שהגבר, עם כל הרכוש ביד, הוא אחראי, הוא ישמור על הרכוש למען המשפחה, ואילו האשה, ברגע שיתנו לה אחיזה קטנה שבקטנה ברכוש, תפרק את המשפחה כדי לזכות ברכוש.

האם באמת זהו נסיון החיים? האם אשה, שיש לה משפחה, שיש לה בעל, שיש לה ילדים — תפרק את המשפחה בגלל עניינים של ממון? או שהמצב הוא הפוך, שכאשר המשפחה מתפרקת מסיבות אחרות, צריכה האשה צריכה החברה לדאוג שהיא לא תקופח?

איני מכיר מקרים רבים שבגלל ענייני-ממון מוכנה אשה לוותר על אושר משפחתי, על ילדים, על בית. גבר נוטה לכך הרבה יותר. כי האשה צמודה יותר לבית מאשר אנחנו, הגברים.

לכך, אני מנתח את הנאומים ששמעתי בבית הוה, והנימוק היחיד שהובא נגד החוק מצד הדוברים הדתיים הוא הנימוק המעורר-תמיהה, אם להגיד זאת בלשון מאד עדינה, שהאשה, ברגע שיתנו לה חצי הרכוש, תברח עם חצי הרכוש, תברח עם חצי הרכוש כל עוד נפשה בה, ואילו הבעל, כשיש לו כל הרכוש — הוא לא יברח, מפני שהוא יצור עליון.

שמחה פרידמן (2:19): זה נימוק שאתה יוצר ונלחם נגדו. תהיה זהיר, ותייכח.

אורי אבנרי: אני רוצה להגיד לך שמכיוון שנהגתי כל כך מבחינה אסתטית, מנאומי של חברי-הכנסת נריה, פתחתי את לבי לגמרי, ובאמת התכוונתי לשמוע במלוא ההבנה, על סמך ההגיון של הדיאלוג, את כל הנימוקים ההגיוניים, ולא מצאתי בפיו נימוק אחר נגד החוק מאשר זה. ואני קצת חושש שהדיאלוג בינינו, בין המנהג הדתי והמחנה החילוני, מוכיח את הקטע מהפילוסוף של שיקה אופיר, האומר שמונולוג זה כאשר אדם המדבר אל עצמו, ודיאלוג — כאשר שני אנשים מדברים כל אחד אל עצמו.

איראפטר להכחיש שזהו הנימוק היחיד שהובא נגד החוק הזה: שהחוק הזה פוגע